

Sygn. akt I C 2445/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Lidia Staśkiewicz

Protokolant: st. sekr. sąd. A. C.

po rozpoznaniu w dniu 09 listopada 2016 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. R. (1)**

przeciwko **B. K.**

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 2445/15

UZASADNIENIE

Powód K. R. (1) prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...) K. R. (1) w Ł. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od **pozanego B. K.** kwoty 3.542,40 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 września 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, iż w dniu 29 lipca 2013 r. pozwany wypożyczył samochód marki H. (...) nr rej. (...) od powoda, który świadczy profesjonalne usługi wypożyczania samochodów w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Pozwany użytkował samochód od dnia 29 lipca 2013 r. od godziny 16:21 do dnia 6 sierpnia 2013 r. do godziny 9:00. Za okres użytkowania przez pozwanego samochodu oraz za jego odbiór z N. została wystawiona faktura VAT nr (...), gdzie usługę wypożyczenia oraz zwrotnego odbioru samochodu określono jako transport osób po wypadku. Równocześnie dołączono do wystawionej faktury paragon fiskalny z dnia 12 sierpnia 2013 r., które to dokumenty pozwany otrzymał od powoda. Pozwany nie zapłacił powodowi kwoty wynikającej z faktury i pismem z dnia 22 listopada 2014 r. oraz z dnia 14 lipca 2015 r. powód wezwał pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia. Powód podniósł, iż dochodzonej kwoty nie otrzymał zarówno od pozwanego jak i od ubezpieczyciela mimo otrzymania od pozwanego cesji dotyczącej odszkodowania należnego pozwanemu. Wskazał, iż niniejszym pozwem dochodzi zapłaty kwoty 3.542,40 zł wraz z odsetkami od tej kwoty od dnia 3 września 2013 r. tj. dnia następnego po upływie 21 - dniowego terminu zapłaty, do dnia zapłaty.

W dniu 3 września 2015 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Słupsku wydał nakaz zapłaty uwzględniający w całości żądanie pozwu (k. 24).

Pozwany B. K. wniósł od powyższego nakazu zapłaty sprzeciw, w którym zaskarżył nakaz w całości i wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W sprzeciwie zarzucił, iż: powód nie ustalił z pozwanym stawki za wynajem samochodu zastępczego H. (...), wysokości stawki nie określono również w umowie o najem pojazdu, a zatem umowa nie przewidywała opłaty za wypożyczenie samochodu, nadto że umowa dotyczyła wypożyczenia samochodu, a nie usługi transportowej – transportu osób, jak zostało to określone w fakturze

VAT nr (...) przesłanej pozwanemu. Podniósł nadto, iż dokonał cesji na rzecz powoda, który zapewnił pozwanego, że nie będą go obciążały żadne koszty z tego tytułu, ponieważ sprawę załatwi z firmą ubezpieczeniową we własnym zakresie.

W uzasadnieniu wskazał, iż w dniu 29 lipca 2013 r. jadąc z żoną i dwójką dzieci na wczasy do miejscowości D. w wyniku rozlanego oleju na drodze w miejscowości B. doszło do wypadku. Policja po przyjeździe na miejsce zdarzenia uznała winę kierującego cysterną, z której wylewał się olej. Wezwano pomoc A., a w trakcie rozmów powód – gdy dowiedział się, iż pozwany i jego rodzina jest z okolic N. – zaproponował użyczenie parkingu dla ich rozbitego samochodu, jak również użyczenie pojazdu zastępczego. Powód wydał pozwanemu samochód bez podania stawki najmu. Następnie zaproponował transport na lawecie uszkodzonego samochodu do (...) w Nowym Sączku oraz odbiór pojazdu zastępczego z N.. Pozwany argumentował, iż strony nie uzgadniały kosztów ani jakiegokolwiek kwoty, albowiem miało to być rozliczone pomiędzy powodem a firmą (...). Podniósł, iż nie wyraziłby zgody na tak wysoką stawkę czynszu najmu. Nadto wskazał, iż powód otrzymał od (...) zapłatę za transport uszkodzonego samochodu w wysokości 6.094,65 zł oraz kwotę 344,40 zł za wynajmem samochodu.

W piśmie procesowym z dnia 25 stycznia 2016 r. pełnomocnik powoda cofnął powództwo w zakresie kwoty 188,19 zł, w pozostałym zakresie podtrzymując powództwo.

Odnosząc się do zarzutów strony pozwanej, podniósł, iż powód ustalił z pozwanym stawkę za wynajmem samochodu zastępczego w drodze ustnej umowy zawartej pomiędzy stronami w dacie wypożyczenia samochodu – strony ustaliły, iż stawka za jeden przejechany kilometr będzie wynosiła 1,50 zł, tj. połowę standardowej stawki, którą pobiera powód za jeden kilometr przewozowy czy transportowy. Wskazał dalej, że umowa między stronami dotyczyła również usługi holowania uszkodzonego samochodu pozwanego na lawecie ze S. do N. oraz przejazdu powrotnego i za tę usługę powód wystawił fakturę VAT nr (...) z dnia 12 sierpnia 2013 r. na kwotę 6.250,86 zł, przy czym powód potwierdził, że uzyskał w tym zakresie zapłatę od ubezpieczyciela sprawcy szkody. Do zapłaty przez pozwanego pozostała kwota 3.354,21 zł. Powód wyjaśnił, że na powyższą kwotę składa się koszt wypożyczenia pojazdu zastępczego na okres 8 dni po 200 zł za dobę, tj. 1.600 zł, odbiór pojazdu zastępczego przez powoda w N. oraz dodatkowy koszt opłat obowiązkowych (opłat drogowych) w kwocie 350 zł. Powód argumentował, iż o wszystkich powyższych kosztach pozwany był informowany przez powoda, na co wyraził zgodę. Powód podniósł również, iż podpisana cesja nie uprawniała go do dochodzenia wskazanych kosztów od ubezpieczyciela sprawcy szkody, albowiem dokument ten był jedynie upoważnieniem do odbioru odszkodowania.

W piśmie procesowym z dnia 19 maja 2016 r. i 21 czerwca 2016 r. strony podtrzymały dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. R. (1) prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) K. R. (1) z siedzibą w Ł., ul. (...). Przedmiotem działalności powoda jest działalność usługowa wspomagająca transport lądowy.

Bezsporne, nadto dowód: wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej k. 8.

W dniu 29 lipca 2013 r. B. K. jechał wraz z żoną i dwójką dzieci na wakacje do miejscowości D.. W miejscowości B. doszło do zdarzenia, wskutek którego uległ uszkodzeniu jego samochód marki D. (...) nr rej. (...). Na miejsce zdarzenia przyjechał K. R. (1) do drugiego uczestnika.

Bezsporne.

W dniu 29 lipca 2013 r. B. K. wypożyczył od K. R. (1) samochód marki H. (...) nr rej. (...). Użytkował go od dnia 29 lipca 2013 r. od godziny 16:21 do dnia 6 sierpnia 2013 r. do godziny 09:00. W karcie wypożyczenia samochodu nie została wpisana stawka za dobę wypożyczenia pojazdu.

W dniu 29 lipca 2013 r. B. K. zlecił K. R. (1) holowanie samochodu D. (...) nr rej. (...) ze S. do N. (do (...) Serwisu (...)) oraz usługę określoną jako transport osób z miejscowości D. do miejscowości P. 66.

Usługi powyższe zostały wykonane przez K. R. (2).

Bezsporne, nadto dowód: zlecenie z dnia 29 lipca 2013 r. k. 9, karta wypożyczenia samochodu k. 10, zeznania B. K. k. 100 – 101, zeznania K. R. (2) – k. 112-113.

W dniu 12 sierpnia 2013 r. K. R. (1) wystawił B. K. fakturę VAT nr (...) na kwotę 3.542,40 zł z tytułu transportu osób po wypadku na trasie Ł. – D. - P..

dowód: faktura VAT nr (...) i paragon fiskalny k. 11.

W dniu 12 sierpnia 2013 r. K. R. (1) wystawił B. K. również fakturę VAT nr (...) na kwotę 6.250,86 zł z tytułu holowania pojazdu D. nr rej. (...) na trasie S. – N. - S..

dowód: faktura VAT nr (...) i paragon fiskalny k. 42.

Decyzją z dnia 4 listopada 2013 r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. przyznał B. K. kwotę 11.874,43 zł z tytułu odszkodowania za szkodę w pojeździe D. nr rej. (...), w tym kwotę 6.094,65 zł z tytułu kosztów holowania i kwotę 344,40 zł z tytułu najmu pojazdu zastępczego na 1 dobę. Kwotę 6.439,05 zł wypłacono upoważnionemu K. R. (1).

W uzasadnieniu decyzji stwierdzono, iż koszty wskazane w fakturze nr (...) są niezasadne i wypłacono z tego tytułu kwotę 344,40 zł za jedną dobę wynajmu pojazdu zastępczego.

Bezsporne, nadto dowód: decyzja z dnia 4 listopada 2013 r. k. 30, k. 54, zeznania B. K. k. 100 – 101, zeznania K. R. (2) – k. 112-113.

Pismem z dnia 22 listopada 2014 r. K. R. (1) wezwał B. K. do zapłaty kwoty 3.542,40 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) z dnia 12 sierpnia 2013 r. wraz z odsetkami ustawowymi z opóźnienie od dnia 2 września 2013 r. do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na ww. pismo B. K. w piśmie z dnia 8 grudnia 2014 r. wskazał, iż zgodnie z podpisaną cesją za holowanie samochodu i transport osób K. R. (1) winien dochodzić zapłaty od firmy ubezpieczeniowej.

dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 22 listopada 2014 r. k. 13, potwierdzenie nadania i odbioru k. 14, pismo z dnia 8 grudnia 2014 r. wraz z potwierdzeniem nadania k. 31.

W treści dokumentu zatytułowanego „Cesja za holowanie samochodu i transport osób” B. K. oświadczył, iż ceduje należności na firmę PHU (...) zam. Ł. za holowanie samochodu po wypadku marki D. (...) nr rej. (...) z miejscowości Ł. koło S. do (...) R. w N. oraz za transport 4 osób z miejscowości Ł. koło S. do miejscowości D. gmina D., a następnie z tej miejscowości do miejscowości P. 60 gmina I. woj. (...). Pod dokumentem widnieją dwa podpisy w tym podpis B. K.. W treści dokumentu brak jest daty.

dowód: kserokopia dokumentu „cesja za holowanie samochodu i transport osób” k. 29.

Pismem z dnia 14 lipca 2015 r. K. R. (1) ponownie wezwał B. K. do zapłaty kwoty 3.542,40 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie z tytułu wystawionej faktury VAT nr (...) z dnia 12 sierpnia 2013 r.

W odpowiedzi ww. pismo B. K. w piśmie z dnia 23 lipca 2015 r. odmówił zapłaty kwoty 3.542,40 zł.

dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 14 lipca 2015 r. wraz z załącznikami k. 15 – 19, potwierdzenie nadania k. 20, pismo z dnia 23 lipca 2015 r. k. 32, 32 v.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zebranych w sprawie dokumentów, którym dał wiarę w pełni. W istocie strony ich nie kwestionowały, lecz wywodziły z nich odmienne skutki prawne.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda w zakresie, w jakim powód wskazał okoliczności zdarzenia oraz okoliczności zlecenia mu określonych czynności przez pozwanego. Sąd nie dał jednak wiary powodowi w zakresie, w jakim powód twierdził, że strony uzgodniły kwotę wskazaną w fakturze VAT nr (...), albowiem zeznania w tym zakresie nie korespondują z pozostałym materiałem dowodowym w postaci dokumentów.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania pozwanego, w szczególności w zakresie w jakim pozwany zaprzeczył, aby strony uzgodniły koszt usług powoda. Powyższe koresponduje w szczególności z dokumentem w postaci Karty wypożyczenia pojazdu. Zeznania pozwanego są logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego. Trudno odmówić racji pozwanemu, który twierdził, iż poniesienie kosztu wskazanego w fakturze nr (...) byłoby nieracjonalne w aspekcie możliwości powrotu do miejsca zamieszkania transportem publicznym bądź z pomocą członków rodziny.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód po sprecyzowaniu żądania domagał się zapłaty od pozwanego B. K. kwoty 3.542,40 zł z tytułu wypożyczenia samochodu H. (...) nr rej. (...) na okres od dnia 29 lipca 2013 r. do dnia 6 sierpnia 2013 r., usługi powrotnego odbioru pojazdu zastępczego przez powoda w N. oraz opłat drogowych. Powód wywodził, iż strony zawarły umowę najmu pojazdu zastępczego, określoną w fakturze VAT nr (...) „transportem osób”.

Pozwany wywodził natomiast, iż strony nie uzgodniły stawki usług objętych fakturą VAT nr (...).

Zgodnie z treścią art. 659 § 1 k.c. istotnymi elementami umowy najmu są: zobowiązanie się wynajmującego do oddania najemcy rzeczy do używania na czas oznaczony lub nieoznaczony oraz zobowiązanie się najemcy do zapłaty wynajmującemu umówionego czynszu. Wskazanie zarówno przedmiotu najmu jak i czynszu, stanowi element konieczny takiej umowy – przy czym umowa nie musi określać wysokości czynszu, wystarczy, gdy wskazuje podstawy jego określenia.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela stanowisko Sądu Okręgowego we Wrocławiu wyrażone w wyroku z dnia 19 lutego 2013 r. (sygn. akt I C 1093/11, LEX nr 1665464), zgodnie z którym zobowiązanie najemcy do zapłaty umówionego czynszu, oznaczonego w pieniądzu lub świadczeniach innego rodzaju, **stanowi element przedmiotowo istotny umowy najmu. Brak tego elementu, w tym brak określenia wysokości czynszu, jaki najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu, powoduje nieważność umowy najmu.** Czynsz najmu nie musi być w umowie oznaczony kwotowo, dopuszczalne jest określenie sposobu jego wyliczenia poprzez odwołanie się do jakiegoś miernika wartości, miernik ten musi jednak być skonkretyzowany, sprawdzalny, możliwy do określenia już na etapie zawarcia umowy najmu. Zobowiązanie do zapłaty wynagrodzenia za korzystanie z cudzej rzeczy bez podstawy prawnej stanowi zobowiązanie bezterminowe, a w przypadku takich zobowiązań dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela (art. 476 k.c.).

W ocenie Sądu ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, aby strony zgodnie określiły czynsz najmu pojazdu zastępczego poprzez wskazanie jego wysokości lub podstaw do jego wyliczenia. Wysokość tego czynszu nie została określona ani wprost (kwotowo), ani poprzez wskazanie podstaw do jego obliczenia.

Powód przedłożył dokumenty, z których wynika, iż zlecono mu usługę holowania i transportu osób. W toku postępowania wskazywał, iż przez pojęcie „transport osób” rozumiano wypożyczenie pojazdu zastępczego. W przedłożonej fakturze nr (...) usługę określono jako „transport osób po wypadku”, wskazano liczbę kilometrów i stawkę za 1 kilometr. W karcie wypożyczenia samochodu nie określono jednak wysokości czynszu, jaki pozwany miał płacić wynajmującemu, ani podstaw do ustalenia tej wysokości. Przy czym powód, gdy zawiera umowy najmu

pojazdu zastępczego w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, w karcie wypożyczenia samochodu wpisuje m.in. stawkę najmu pojazdu zastępczego. Postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie nie wykazało zatem że istotnie pomiędzy stronami została ustalona stawka wskazana w fakturze, pomijając okoliczność, iż stawka wskazana w fakturze jest stawką za kilometr, a nie za dobę najmu.

Należy również wskazać, iż kwota wskazana w fakturze nr (...) nie koresponduje z twierdzeniami powoda, który podnosił, iż kwota ta obejmuje koszt najmu pojazdu, tj. 1.600 zł, koszt odbioru pojazdu zastępczego przez powoda w N. oraz koszt opłat obowiązkowych (opłat drogowych) w kwocie 350 zł. Nawet przemnożenie wskazanej w fakturze liczby kilometrów (1320) przez wskazaną cenę jednostkową netto (1,50 zł) nie daje kwoty 3.542,40 zł brutto, co powoduje, że dokument ten jest wysoce nieprecyzyjny. Podkreślenia przy tym wymaga, iż powód jest przedsiębiorcą, od którego wymagana jest wyższa staranność w prowadzeniu swoich spraw niż od osoby, która takiej działalności nie prowadzi.

Ustosunkowując się do zarzutu pozwanego kwestionującego swoją legitymację bierną w niniejszym postępowaniu, Sąd zważył, iż skoro określenie czynszu należy do przedmiotowo istotnych elementów umowy najmu, bez którego to elementu w ogóle nie dochodzi do zawarcia tego rodzaju umowy, niemożliwe jest też skuteczne zbycie w drodze cesji wierzytelności z tego tytułu (por. wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 września 2013 r., IV Ca 1423/12, LEX nr 1665545).

Zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Przelew jest umową, z mocy której wierzyciel (cedent) przenosi na nabywcę (cesjonariusza) wierzytelność przysługująca mu wobec dłużnika.

Pozwany przedłożył w niniejszym postępowaniu dokument zatytułowany „Cesja za holowanie samochodu i transport osób” (k. 29) podnosząc, iż przeniósł na powoda wierzytelność z tytułu wypożyczenia pojazdu zastępczego. W treści dokumentu brak jest wskazanej daty, ponadto, z treści dokumentu nie wynika, o jaki wypadek chodzi, z jakiego dnia, z udziałem jakiego pojazdu. Brak jest skonkretyzowania, o jaką dokładnie wierzytelność chodzi i z jakiego tytułu. Z uwagi na tak sformułowane zapisy, nie można stwierdzić, że doszło między stronami do zawarcia skutecznej umowy przelewu wierzytelności w świetle art. 509 k.c. Wierzytelność nie została w dostateczny sposób oznaczona – nie zindywidualizowano stosunku zobowiązaniowego oraz przedmiotu świadczenia.

Konkludując, należy stwierdzić, iż rację ma powód podnosząc iż wskazany dokument może stanowić co najwyżej upoważnienie do odbioru odszkodowania. Strona pozwana w świetle przytoczonych okoliczności była zatem legitymowana biernie w niniejszym postępowaniu. Legitymacja procesowa bowiem to uprawnienie wypływające z prawa materialnego (konkretnego stosunku prawnego) do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu konkretnemu podmiotowi (tak H. P., *Metodyka pracy sędziego w sprawach cywilnych*, wyd.4 LexisNexis 2009, s. 126). Podkreślenia również wymaga, iż Sąd obowiązany jest oceniać istnienie legitymacji procesowej z urzędu.

Podsumowując, powód nie wykazał w sposób nie budzący wątpliwości swoich twierdzeń dotyczących treści zawartej z pozwanym umowy, w szczególności nie wykazał, że uzgodnił z pozwanym wysokość czynszu najmu pojazdu zastępczego oraz koszt usług dodatkowych, w tym koszt odbioru pojazdu zastępczego z N.. Nie wykazał również, że poniósł jeszcze inne opłaty związane z usługą, tj. opłaty drogowe.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.